

Narrativa
Pere Antoni Pons

Crítiques

Laboratori textual an

Els jugadors de whist és la història de Jordi Recasens, un figuerenc nascut a principis dels 60 que accedí a l'edat adulta durant la Transició i que, en plena maduresa, s'ha hagut d'acomodar a un món en què la sublimació dels valors de la joventut, més els desencants que comporta el pas del temps, li ha inculcat una permanent sensació d'anar a la deriva. Amargat, solitari i avorrit, en ple naufragi conjugal i a punt de veure la seva filla malcasada amb "un imprevisible", Recasens porta una vida erràtica i un punt sòrdida (viu obsessionat per internet), però la seva indefensió d'home dolgut i sensible fa que mai no resulti repulsiu al lector.

Amb tot, l'aposta literària de Vicenç Pagès Jordà va molt més enllà de la pura dissecció d'un caràcter. El que pretén, amb èxit, és convertir el protagonista -actitud, sentiments i peripècies- en representatiu d'una generació i d'una època, tal com ja havia fet a *La felicitat no és completa*, la seva novel·la anterior. Per assolir un propòsit tan vast, Pagès ha construït la present novel·la a partir d'una estructura fragmentària -plena de salts temporals i d'interrupcions en la història principal-, ha poblat l'argument amb una profusa galeria de secundaris -alguns de memorables- que diversifica enormement el mosaic d'anècdotes, trames i idees de l'obra, i ha fet servir una gran varietat de gèneres, registres i estils.

Dividida en tres parts, i en més d'un centenar de capítols de naturalesa i extensió dispars, *Els jugadors de whist* abasta trenta anys de la biografia del protagonista: des del 1977, quan era un nen que repartia les hores entre les classes a l'escola de Figueres i els jocs amb els amics pel castell de Sant Ferran, fins al 2007, quan tota la seva vida és un cúmul d'incerteses i desencisos. Els més pròximament novel·lístics d'aquests capítols relaten el dia de les noces de la seva filla Marta, o bé repassen els moments crucials de la seva trajectòria vital: el tràgic accident -només revelat al final- que li estroncà la infantesa, la joventut expectant, el matrimoni decebedor, els fracassos professionals, la rutina, i l'arravatat enamorament de la Halley, una amiga de la seva filla. Tots aquests capítols tenen en comú el fet d'estar contats en un to distanciat i després, d'assaig narratiu, similar al de les novel·les de Kundera, tot i que amb unes gotes de metaliteratura lúdica a l'estil de Nabokov (tant l'autor txec com el rus surten, entre molts altres, esmentats a la novel·la, plena de pistes i picades d'ullet literàries).

Els altres capítols tant poden adoptar forma de dietari personal com de notícia històrica, d'informe sobre les famílies dels protagonistes o sobre l'ambient dels 70 i 80, d'irònic tractat sòcio-moral, de llistes sobre tota mena d'assumptes i qüestions, o de brevíssim *post* penjat en

Valoració

- 1 Dolent
- 2 Regular
- 3 Bo
- 4 Molt bo
- 5 Excel·lent

mb ànima

AVUI

Els jugadors de whist

Vicenç Pagès Jordà
Empúries
Barcelona, 2009
Preu: 20 euros
Pàgines: 542

alguna xarxa social o blog d'internet. Dit així, la novel·la pot semblar un dispers laboratori de provatures textuals; en realitat és un artefacte literari complex, coherent i brillant, en què les filigranes formals no s'esgoten en elles mateixes i serveixen per expressar més plenament els conflictes -desitjos i frustracions- dels personatges, així com els trets més rellevants dels contextos en què viuen.

Comicitat antisentimental

A més de l'estructura oberta i folgada, i de la varietat de formats textuals, *Els jugadors de whist* es caracteritza també per un to de comicitat antisentimental i per un copiós ventall de referències a la cultura pop, sobretot al cinema i al rock i derivats. Tot i l'aparent complexitat formal que presenta, la novel·la es llegeix sense entrebancs, perquè Pagès mai no cau en el virtuosisme gratuït i la verborrea vàcua. La seva és una prosa laboriosa però àgil i fresca, plena de descripcions riques i precises, i de reflexions -morals, intel·lectuals, sociològiques- denses i lúcides. L'ambició de Pagès és, a més, totalitzadora: no es resigna a mostrar uns pocs aspectes emblemàtics dels temes que tracta (la pèrdua de les il·lusions, les grandeses i misèries de l'amor, el xoc intergeneracional), sinó que aspira a treure'n tot el suc. A la fi, l'heterogeneïtat textual de l'obra és més propera a la de *Dràcula*, de Stoker, que està al servei de la història, que a la de *Rayuela*, de Cortázar, que en bona mesura és la història.

Si no fos per un estil a vegades massa prolix i per un final resolt mitjançant una piqueta metaliterària ja força gastada, que trenca l'equilibri sostingut durant 500 pàgines entre versemblança i artifici, *Els jugadors de whist* seria una novel·la impecable, inapel·lable. És, en tot cas, excel·lent.*

1 2 3 4 5